

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 15

ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

1 БИЗНЕС СРЕДА НА БИС/ТК 15

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 15, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите.

Връзката на хората и икономиката с жизнената среда, в която те се развиват, се изследват и обсъждат все повече, защото обществото е осъзнало, че за да съществува икономиката, в частност бизнеса, трябва да се развива в хармония с околната среда.

Природните закони, които действат в дадена географска област, изискват да се изучават взаимната връзка и адаптирането на хората и тяхната дейност към околната среда.

Разумното използване на енергия и суровини, прилагането на екологично съобразени технологии за производство и намаляването на количеството на отпадъчните продукти и вредното им въздействие със съвременни средства и технологии не би било възможно без прилагането и спазването на определени стандарти.

Основните средства, които се използват за управление и опазване на средата се регламентират от националното законодателство и подзаконовата нормативна база.

По-важните нормативни актове на национално ниво в областта са:

- Закон за опазване на околната среда
- Закон за управление на отпадъците
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти
- Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса

Европейски директиви в областта, въведени в българското законодателство:

- Директива 2000/76/ЕС Изгаряне на отпадъците
- Директива 2001/80/ЕС Ограничаване на емисиите на определени замърсители във въздуха, изпускани от големи горивни инсталации
- Директива 2006/21/ЕС Управление на отпадъците от миннодобивните индустрии

- Директива 2008/50/ЕС Качество на атмосферния въздух и по-чист въздух за Европа
- Директива 94/62/ЕС Опаковки и отпадъци от опаковки
- Директива 98/83/ЕС Качество на водите, предназначени за консумация от човека
- Директива 99/31/ЕС Депониране на отпадъци и др.

1.2 Област на дейност на БИС/ТК 15

Използването на стандартите в областта на опазване на околната среда - основополагащи, терминологични, стандарти за изпитване, за процеси и продукти, за услуги и др. допринася за опазване на околната среда.

БИС/ТК 15 покрива дейността по стандартизация, която включва:

- управление по отношение на околната среда, включително системи и средства за управление на околната среда, дефиниране на термини и определения; оценка на жизнения цикъл на продуктите, екоетикетиране, характеризиране на околната среда и др.
- качество на въздуха, включително дефиниране на термини, вземане на проби, аналитични методи за определяне качеството на въздуха на околната среда, въздух в затворени пространства и в работни помещения, определяне на ефективността на системите за почистване на газове и др.
- качество на водата, включително дефиниране на термини, вземане на проби, аналитични методи за определяне качеството на водата
- качество на почвите, включително дефиниране на термини, класификация на почвите, измерване и отчитане на характеристиките и пр.
- характеризиране и класификация на отпадъците; методи за вземане на проби от отпадъци, физични, химични и биологични анализи и др.

Основните направления в обхвата на БИС/ТК 15 са:

- управление на околната среда
- качество на въздуха
- качество на водата
- качество на почвите
- характеризиране на отпадъците

БИС/ТК 15 е огледан и участва в дейността на следните европейски и международни технически комитети:

CEN/TC 230 *Анализ на водата [Water analysis]*

CEN/TC 264 *Качество на въздуха [Air quality]*

CEN/TC 292 *Характеризиране на отпадъци [Characterization of waste]*

CEN/TC 308 *Характеризиране и управление на утайки [Characterization and management of sludge]*

CEN/TC 400 *Хоризонтални стандарти в областта на утайки, биоотпадъци и почви [Horizontal standards in the fields of sludge, biowaste and soil]*

CEN/TC 137 *Оценка на работно място, изложено на химични и биологични агенти [Assessment of workplace exposure to chemical and biological agents]*

CEN/TC 183 *Управление на отпадъци [Waste management]*

CEN/TC 343 *Твърди възстановени горива [Solid Recovered Fuels]*

CEN/TC 345 *Характеризиране на почви [Characterization of soils]*

- CEN/TC 426** *Домакински уреди, използвани за пречистване на вода, които не са свързани с водоснабдителната мрежа [Domestic appliances used for water treatment not connected to water supply]*
- CEN/TC 444** *Методи за изпитване за характеризирание на твърди матрици по отношение на околната среда [Environmental characterization of solid matrices]*
- CEN/SS S27** *Управление по околна среда [Environmental management]*
- CEN/SS S27** *Отпадъци. Характеризиране, обработване и насоки [Waste. Characterization, treatment and streams]*
- CEN/SS S08** *Качество на въздуха [Air quality]*
- ISO/TC 146** *Качество на въздуха [Air quality]*
- ISO/TC 147** *Качество на водата [Water quality]*
- ISO/TC 207** *Управление на околната среда [Environmental management]*
- ISO/TC 146/SC 1** *Емисии от стационарни източници [Stationary source emissions]*
- ISO/TC 146/SC 3** *Обкръжаваща/заобикаляща атмосфера [Ambient atmospheres]*
- ISO/TC 146/SC 4** *Общи аспекти [General aspects]*
- ISO/TC 147/SC 1** *Терминология [Terminology]*
- ISO/TC 147/SC 2** *Физични, химични и биохимични методи [Physical, chemical and biochemical methods]*
- ISO/TC 147/SC 4** *Микробиологични методи [Microbiological methods]*
- ISO/TC 147/SC 5** *Биологични методи [Biological methods]*
- ISO/TC 147/SC 6** *Вземане на проби (общи методи) [Sampling (general methods)]*
- ISO/TC 207/SC 1** *Системи за управление на околната среда [Environmental management systems]*
- ISO/TC 207/SC 2** *Одит на околната среда и свързани с околната среда проучвания [Environmental auditing and related environmental investigations]*
- ISO/TC 207/SC 3** *Етикетирание по отношение на околната среда [Environmental labelling]*
- ISO/TC 207/SC 4** *Оценяване на резултатността по отношение на околната среда [Environmental performance evaluation]*
- ISO/TC 207/SC 5** *Оценяване на жизнения цикъл [Life cycle assessment]*
- ISO/TC 207/SC 7** *Управление на парникови газове и свързани с тях дейности [Greenhouse gas management and related activities]*

1.3 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 15.

Европейският съюз произвежда 1,3 милиарда тона отпадъци годишно - около 40 милиона тона опасни отпадъци. Много от дейностите по стандартизация, свързани с опазване на околната среда се отнасят до прилагането на европейското законодателство. Тези дейностите се осъществяват, когато има интерес от страна на законодателни органи, производители, фирми и компании, свързани с транспорт или обработване на отпадъци, фирми, които се занимават с използването на отпадъци за производство на вторични суровини, собственици на сметища или инсталации за изгаряне, изследователски институти, лаборатории и екологични организации. Налице е нарастваща тенденция към обработване и оползотворяване на отпадъците.

По данни на Европейската комисия през 2016 г. делът на кръговото (вторичното) използване на материалите в България е бил 4,3%. Процентът на работните места в България, свързани с кръговата икономика отговаря на средното европейско равнище. През 2016 г. те са представлявали 1,76 % от общата заетост (средният дял за ЕС е бил 1,73 %).

Дейността по стандартизация в областта на опазването на околната среда играе все по-голяма роля за фирмите, производствените предприятия, научните среди, правителствените и неправителствените организации, лабораториите, органите за сертификация и контрол, като се отчитат значението на стандартите за производството, търговията и услугите, оценяването на съответствието и сертификацията, внедряването на постиженията на науката и техниката и подкрепата на законодателството.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 15

Техническите стандарти, разработвани в областта на околната среда, имат пряко отношение към осигуряване на безопасността на обществото като цяло. Тези стандарти дават насоки за по-добър контрол върху качеството на въздуха, водите, почвите, характеризирането на отпадъците, както и тяхното редуциране и последващо рециклиране.

Стандартите в областта на БИС/ТК 15 помагат за:

- подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура;
- опазване и подобряване на състоянието на водите;
- подобряване на управлението на отпадъците и защитата на почвите;
- опазване на биоразнообразието и защита на природата;
- подобряване на качеството на живот на населението в страната и повишаване на възможностите за инвестиции в нейната икономика;
- характеризиране на околната среда и пр. и пр.
- повишаване на информираността на обществото по отношение влиянието на замърсителите върху човешкото здраве и околната среда

БИС/ТК 15 участва в разработването на европейски и международни стандарти, които предоставят методики, стратегии и средства за контрол на качеството на въздуха, водата и почвите, характеризирането на отпадъците и управлението на околната среда.

БИС/ТК 15 въвежда хармонизираните европейски стандарти в подкрепа на националното законодателство. Завишеният контрол на спазването на допустими норми на замърсяване, отразени в стандартите, води до пониски концентрации в нивата на определени замърсители във въздуха, водата, почвите.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 15

Членуването в Българския институт за стандартизация е доброволно. Членове на БИС/ТК 15 могат да бъдат юридически лица, които желаят да подкрепят дейността по националната стандартизация и са съгласни да спазват устава на БИС. В работата на Техническите комитети вземат участие упълномощени представители на членовете на БИС, които ги представляват по всички въпроси, свързани с дейността по стандартизация.

В работата на техническия комитет участват представители на органи на изпълнителната власт, висши учебни заведения, институти, фирми и дружества.

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 15

БИС/ТК15 участва активно в разработването и въвеждането на европейски и международни стандарти в областта на опазване на въздуха, водите, почвите, характеризирането и управлението на отпадъци в огледалните технически комитети. Усилията на тези органи са насочени главно към стандарти за управление на околната среда, стандарти за изпитване и анализ на замърсители.

В обхвата на БИС/ТК 15 са включени над 200 чисто национални стандарта, които е необходимо да бъдат поддържани в актуално състояние.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 15

- **Активизиране на участието в дейността на европейските и международните технически комитети.** Изключително важно е обезпечаването с достатъчно компетентни експерти.
- **Въвеждане с превод на приоритетни европейски и международни стандарти.** БИС/ТК 15 въвежда с превод значими за опазването на околната среда европейски и международни стандарти в областта на опазване на въздуха, водите, почви, отпадъци и т.н. елементи от жизнената среда. Стандартите са широко спектърни и включват както стандарти за управление на околната среда, така и стандарти за изпитване и анализ на замърсители от различните съставки на жизнената среда.
- **Взаимодействие с други БИС/ТК.** Областта на дейност на БИС/ТК 15 е много широка, поради това че стандартите се отнасят за всички сектори на живота и на индустрията като: химия, строителство, потребители, околна среда, хранителни стоки, здравеопазване, здраве и безопасност, суровини и материали, метрология, охрана и отбрана, информационни технологии и др.

В областта на околната среда работят и други технически комитети като ТК 21 *Горско стопанство и дърводобив*, ТК 18 *Целулоза, хартия и картон*, ТК 73 *Опаковки, палети, контейнери*, ТК 81 *Пластмаси*, ТК 82 *Акустика* и други, които обхващат съответните международни и европейски стандарти. Но като цяло стандартите от областта на техническия комитет са от хоризонтален тип и са свързани с много области, обхванати от други неспоменати тук, но действащи в БИС технически комитети.

- **Провеждане на редовен периодичен преглед и преразглеждане на чисто националните стандарти.**

4.3 Аспекти на околната среда

Обхватът на дейност на БИС/ТК 15 е много широк и включва управление на околна среда, качество на въздух, вода, почви, отпадъци, биологични, физични, химични параметри, емисии от стационарни източници и много други компоненти, оказващи пряко въздействие върху жизнената и екологична среда.

Както личи от обхвата на техническия комитет, въпросът за аспектите на околната среда не стои отделно; цялата дейност на БИС/ТК 15 *Опазване на околната среда* е в услуга и помощ на хората и околната среда, в която всички живеем. Бъдещето на планетата и здравето на следващите поколения, на децата ни, зависи от нашите общи усилия, включително от стандартите.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК 15

Работата по стандартизацията се подкрепя както от органите на изпълнителната власт, така и от неправителствени организации. На този етап, обаче, стандартизацията в областта на околната среда не е включена директно, като една много важна част в оперативните и стратегически програми на тези организации, свързани с опазването, съхранението и възстановяването на околната среда. От друга страна естеството на стандартите изисква експерти, тясно профилирани в конкретни области. През последните години акцент се поставя на приемствеността на дейността от специалистите с опит към млади експерти.

Като се има предвид, че всички стандарти са от първа необходимост за ефективното прилагане на българското законодателство в областта на околната среда, политиката на ТК 15 *Опазване на околната среда* е насочена към укрепване на взаимоотношенията и сътрудничество с институциите, които управляват дейността по околна среда и конкретните програми на национално ниво.